

EDINOST

Posamezna številka za Trst in okolico 10 vin., zunaj 12 vin.
Oglaševalci in naročniki: vsi, ki želijo objaviti oglase, naj jih pošljejo na redakcijo, ki se nahaja na ulici sv. Frančiška 20. — Pošta 841.553

Poznanja o sestavi vlade.

BELGRAD, 15. dec. 12 delegatov države SHS je vodilo dogovore s srbskimi strankami glede sestave kabineta. Dr. Korošcu in Svetozarju Pribičeviću ter dr. Smoljaku se je treba zahvaliti, da so bila poznanja ugodno končana in se je sestavila lista, katero zaradi popolnosti objavljamo ponovno: Predsednik Nikola Pašić (Srb). — Podpredsednik ministrskega sveta dr. Anton Korošec (Slovenec, VLS). — Zunanji minister predsednik Jugoslovanskega odbora dr. Ante Trumbić (Hrvat, dalmatinski pravos). — Notranji minister Svetozar Pribičević (Srb). — Vojni minister general Rakić (Srb). — Finančni minister Stojan Protić (Srb). — Minister za nauk Ljuba Davidović (Srb). — Minister za pravosodje dr. Trifković (Srb). — Minister za bogoslovje dr. Jozo Sunarić (bosenski Hrvat-katoličan). — Minister za poljedelstvo, gozdarstvo in rudarstvo dr. Živko Petričić (Hrvat, Starčevićanec). — Minister za trgovino in obrt dr. Vojta Veljković (Srb). — Minister za socialno politiko Vilomir Korać (Hrvat, socialist). — Minister za železnice inž. Vuković (Srb). — Minister za javna dela Miloš Kapetanović (Srb). — Minister za pošto in brzojav dr. Edo Lukinčić (Srb). — Minister za prehrano in prehodno gospodarstvo Miloje Jovanović (Srb). — Minister za konstituantno in izenačenje zakonov dr. Albert Kranier (Slovenec, JDS). — Ministrstvo za narodno zdravje je rezervirano za mohamedance, ki bo šele pozneje izpolnjeno.

BELGRAD, 15. dec. V navedenem kabinetu bi bile zastopane vse politične stranke v Jugoslaviji, in sicer hrv. srbska koalicija z dvema ministroma, stranka prava in socialni demokrati z enim, Narodna zajednica v Bosni z enim, muslimani z enim, Slovenska ljudska stranka z enim, Jugoslovanska demokratska stranka z enim ministrom. Stranke bivše kraljevine Srbije so zastopane: Staroradikalci s štirimi, mladoradikalci z dvema, nacionalisti (liberalci) z enim, naprednjak z enim in radikalni disidenti z enim ministrom.

PASIĆ ODKLONIL SESTAVO NOVE VLADE. — NOVA POGAJANJA.

BELGRAD, 16. dec. Namesto pričakovanega ukaza imenovanja skupnega ministrstva, je prišlo danes do ministrske krize. Predsednik Pašić je odklonil poziv, naj sestavi novo vladu. Za jutri so poklicani k regentu Aleksandru načelniki posameznih strank. Z veliko verjetnostjo se zdi, da bo večji del ministrstva Pašičeve liste prišel v novo ministrstvo. Rešitev krize se pričakuje jutri ali pojutrišnjem.

LJUBLJANA, 17. dec. Komaj smo dobili skupno ministrstvo in smo bili veseli, da so se vendar enkrat končala dolgotrajna pogajanja voditeljev strank, že smo dobili ministrsko krizo. Ministrski predsednik Pašić je odklonil sestavo nove vlade. Danes in mogoče tudi jutri se bodo vršila nova pogajanja. Regent Aleksander je povabil k sebi za danes voditelje političnih strank in razpravljati, da se posreči premagati nastale težave in dobiti izhod iz položaja. Zadeva je nujna in resna. Nova država Slovencev, Hrvatov in Srbov potrebuje edinstvo in konsolidacijo še pred mirovnim kongresom. Ta mirovni kongres je pa pred vrati in zato je neobhodno potrebno, da se sestavi v resnici močna vlada, ki bo zastopala pravo voljo ljudstva doma, predvsem pa pred forum zunanje svetovne politike. — Poznamo težave, ki so združene s tvorbo vsake mlade države; in ker hočemo veliko in močno našo jugoslovansko domovino, zato se ne maramo spuščati v podrobnosti zakulisnih pogajanj v Belgradu. — Glas Slovenca, Srba in Hrvatna, ki ima gotovo zveze s Pašičevo radikalno stranko v kraljevini, je včeraj naglašal, da se ta širok koalicijski kabinet ne bo mogel dolgo držati, ampak potreben je. Pravi, da nam danes gre predvsem za to, da dobimo na zunanji brez ozira na plemenske, verske in pokrajinske razlike reprezentativno vlado. Močna vlada nam pa sedaj ni ravno neobhodno potrebna. — Iz tega je razvidno, da je glasilo krogov, ko poznajo srbske razmere, že včeraj zrla z velikim dvomom na ta široki koalicijski kabinet. In za položaj zelo značilno je tudi, da se glasilo disidentov srbsko-hrvatske koalicije, dr. Lorkovića in dr. Surmčina, ne spušta v razpravo glede sestave skupnega ministrstva, ampak piše — o politiki Starčevićanske stranke prava. A glasilo podpredsednika Narodnega Veća Starčevićanca dr. Pavličića (Hrvatska Država) prehaja preko tega skupnega koalicijskega kabineta s polnim molkom. Imamo ministrsko krizo in s tem dejstvom moramo brez vsakih sentimentálnosti računati. Nečemo se spuščati v rekrutacije te več ali manj zakulisne politike, ker je za to čas veliko pretesen. Pustili smo pasti na levo in desno vse oziroma samo, da dobimo svobodo združene velike naše jugoslovanske domovine od beneških gora do Soluna, obžalujemo ta polav, ki je znak precej nezdravih in nedemokratskih razmer. Želimo pa in smo prepričani, da bo ta kriza le oblak, ki bo mimo šel in bo naši skupni stvari le v korist in pouk. Dr. Krek je rekel, da se učimo ne samo z uspehi, ampak tudi z zmotami. — Hočemo samo blagor domovine, zato kličemo: Glejte, da se ne uresniči rek: »Dum Romae consulitur, Saguntum periret.« — »Ko se doma pogajamo, domovina propada«.

Srbska narodna skupščina.

BELGRAD, 15. dec. V slučaju, če bi se sestala srbska narodna skupščina, bi štela 110 članov. Zastopane so sledeče stranke: nacionalna (liberalna), katere voditelja sta dr. Veljković in Stojan Ribarov ter ima 23 mandatov; radikalnodemokratska stranka pod vodstvom Ljube Stojanovića. Jaspe Prodanić, Milorada Draškovića in Dragotina Tresića, katera ima 31 mandatov; naprednjaki pod vodstvom Pavla in dr. Vojta Marinkovića z 11 mandati; radikalni disidenti imajo 16 mandatov in so pod vodstvom dr. Trifkovića; staro radikalno stranko vodi Protić in Pašić ter ima 76 mandatov; socialno demokratsko stranko vodi Lapčević ter ima dva mandata.

Se Bolgarija.

BELGRAD, 15. dec. Tukaj je pričel izhajati socialno-demokratski dnevnik. V svojem uvodnem članku pou-

darja, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod in da je bilo to zedinjenje gospodarska in kulturna potreba. — Stranka je odločno militaristična. V listu pravi, da našo zedinjenje še ni popolno, ker manjka Bolgarije. Stoj na stališču, da se ustanovi federativna balkanska republika. V edinstveni državi SHS zahtevajo, da se izvede: odprava vseh fevdalnih posestev, ločitev cerkve od države in splošna volilna pravica za obo spol.

Hrvatsko časopisje oproščeno poštnine.

ZAGREB, 15. dec. Poverjenik za pošto in brzojav je izdal naredbo, ki vse časopisje oprošča poštnine.

† Dr. Sime Mazzara.

ZAGREB, 14. dec. Sinoči je umrl v Zagrebu v 78. letu starosti najuglednejši hrvatski politik, odvetnik in predsednik »Dioničke tiskare« dr. Sime Mazzara.

Nemškutarske demonstracije v Celovcu.

CELOVEC, 15. dec. Danes je bila tukaj velika demonstracija zoper prodiranje Jugoslovancev in zoper njih zahteve po nemškem Celovcu. Ob 11 dopoldne se je zbralo na Novem trgu več tisoč mož in žena. Nekateri so imeli govore. Vse prebivalstvo da je silno ogorčeno zbog protimednarodno-pravnega postopanja Jugoslovancev, ki da zasedajo nemško ozemlje, zapirajo ugledne nemške meščane, ropajo v več kraljih in mučijo prebivalstvo. Vse prebivalstvo da hoče z vseni močmi odbiti jugoslovanski vpad. Zahtevali so od merodajnih krogov, da ne odnehajo in da branijo po izjavljenih pogajanjih ljubljanskih nemški značil mesta celovskega. Shod da se je končal navzlic velikemu ogorčenju naroda dostojno in brez izgrediv. Proti Slovincem se ni nihče pregrešil zaradi osebne varnosti ali imena. Ponoči od sobote do nedelje so odbili srbski Jugoslovanci na Celovec in Grabštajn. Internirali so 300 sovražnih mož. Nadaljnje krvoprolitje bi bilo vsled silovitega ogorčenja domačega prebivalstva neizogibno, ako Narodna vlada v Ljubljani ne odredi nemudoma umika vseh jugoslovanskih čet iz zasedenega dela Koroške.

Protest Narodne vlade proti dogodkom na Koroškem.

LJUBLJANA, 16. dec. Zlozrom na zadnje dogodke v Grabštajnu, je tukajšnja Narodna vlada odposlala državni uradu za zunanje stvari na Dunaju in deželni vladi nastopno protestno brzojavko: »Ponoči od sobote na nedeljo so nemški oddelki s topovi in strojnicami nenadoma napadli srbski, torej entetni vojaški oddelke, ki je bil radi varnosti in reda nastanjen na slovenskem spornem ozemlju v Grabštajnu. Dasi je hotel srbski poveljnik zabraniti krvotilje, so Nemci Srbe deloma ranili ali usmrtili, deloma premagane odvedli. Proti temu postopanju, ki kruto krši pogoje premirja kakor specialne dogovore, se vlaga najostrejši protest, ki bo poslan tudi vrhovnemu poveljstvu entitetnemu. Odklanjamo vsakršno odgovornost za neizogibne posledice takih kršitev prava in si izrecno pridržujemo vse protiodredbe Narodne vlade SHS. Pogonik, predsednik.«

Lah na Koroškem.

ST. VID OB GLINI, 16. dec. Semkaj je danes dospelo nekaj italijanskih častnikov in vojakov. Da zagotovijo prevoz šestih z italijanskega borišča se vračajočih čehoslovaških divizij.

Mariborski občinski svet razpuščen.

MARIBOR, 14. dec. Mariborski občinski zastop je vlada razpuščila. Za vladnega komisarja je imenovan dr. Pfeiffer. Njemu je pridružen odbor 10 članov — 5 Slovencev, 3 Nemci in 2 socialna demokrata. Odboru predlaga Slovenec. S tem preide mestna policija v slovenske roke, kar je bilo že čas. Te dni je došel v Maribor nov močan oddelke našega topništva. Oddelke šteje 10 baterij. Vojaki so silajno opremljeni in imajo krasne konje. S streljivom so izvrstno preskrbljeni. Namenjeni so na pohod na ogrožene naše meje.

Masaryk v Italiji.

VOJNO OZEMLJE, 16. dec. Davi ob 8'45 je predsednik čehoslovaške republike prispel z veroneškim vlakom v Padovo, z namenom, da poseti italijanskega kralja v glavnem stanu in si ogleda čehoslovaške čete, katere so se borile na italijanski fronti. Spremljali so ga polkovnik Grasselli, stotnik Chalupa, češki poslanik v Rimu Borsky, čehoslovaški vojaški dodjelenec stotnik Seba in major čehoslovaške vojske v Rusiji Spaček. Na postaji je sprejel predsednika poveljnik čehoslovaških čet v Italiji, general Piccione in več drugih generalov in civilnih dostojanstvenikov. Čehoslovaška častna stotinja je prezentirala in godba je zaigrala »Kde domov tuj«. Po sprejemu se je predsednik s posebnim vlakom odpeljal v Battaglio, kamor je došel ob 9'30. Tu sta ga sprejela kralj in general Badoglio. Pozdrav med kraljem in predsednikom je bil zelo prisen. Častno službo je imela stotinja kraljeve brigade. Po sprejemu sta se kralj in predsednik odpeljala z avtomobilom v kraljevo vilo, kjer je bil opoldne obed. Popoldne si je predsednik ogledal nastanišče čeških čet. Jutri si ogleda predsednik čehoslovaški armadni zbor in pojutrišnjem se odpelje v Prago. Tudi čehoslovaški armadni zbor odide te dni na Češko.

Osemurno delo v Čehoslovaški republiki.

PRAGA, 15. dec. »Češko Slovo« poroča, da bo torkovi seji narodne skupščine predložen zakon o osemurnem delu. Kakor vse kaže, bo predlog sprejet. Osemurno delo bo v Čehoslovaški republiki uvedeno najbrže s 1. januarjem 1919.

Poljska in ententa.

BERN, 15. dec. Po listu »Basler Nationalzeitung« poročajo iz poljskega političnega glavnega stana v Rapp-

swilu, da je Poljska sklenila z entento vojaško-politično zvezo.

Pretrganje diplomatskih odnosov med Poljsko in Nemčijo.

CURIH, 16. dec. Iz Varšave se poroča: Poljska vlada je izročila nemškemu zastopniku grofu Kesslerju noto, v kateri pravi, da se vsled postopanja nemških oblasti v vzhodnih in severnih poljskih pokrajinah, nasprotujočega državnim koristim poljskim, pretrga diplomatski odnos s nemško republiko.

AMSTERDAM, 16. dec. Iz Berolina se brzojavlja: Iz Varšave se poroča, da je Poljska pretrgala odnose z Nemčijo.

Madžari odpovedali konkordat z Rimom.

DUNAJ, 16. dec. K dunajskemu nunciju je prišla demofacija madžarske vlade in mu sporočila, da je prenehala konkordat med Madžari in Rimom.

Bivši cesar Karel bolan.

DUNAJ, 16. dec. Kakor poroča »Korrespondenz Wilhelm«, je na gradu Eckartsau obolel več oseb za špansko boleznijo. Bivši cesar ima hudo mrzlico in mora ostati v postelji. Tudi štirje otroci so oboleli, ravnotako tudi več služabnikov.

Direktorij v Kijevu.

KIJEV, 15. dec. Včeraj popoldne so direktorjeve čete zasedle Kijev. Prepredile so podesne boje in razorožile vladne čete. Hetman je odstopil. Vlada je demisionirala. Vso oblast je prevzel direktorij, obstoječ iz Viničenka, Petljura, Sveca in Pendrejevskega. Nekatera ministrstva, dokler ne dospe direktorij, in do končne sestave vlade bodo upravljali poverjeniki. V mestu vlada mir in red.

Miljukov v Carigradu.

CARIGRAD, 15. dec. Semkaj je prispelo rusko odposlanstvo, v katerem se nahajajo zastopniki vseh protiboljševskih strank. Odposlanstvo prihaja iz Jaša. Na čelu odposlanstva je Miljukov, vodja kadetov.

Makensen aretiran kot zločinec.

CURIH, 15. dec. Iz Jaša se poroča: Marsala Makensena so Romuni aretirali v Sibiriju kot navadnega zločince. Preden je zapustil Romunsko, je zaukazal, da se rekvirira in odpelje velika množina dragocenega pohištva in drugih dragocenih predmetov, s katerimi so napolnili 300 vagonov. Na meji so ustavili prevoz in Makensena, ki se je nahajal v Sibiriju, so aretirali, ker so ga smatrali za odgovornega za tatvino vsega blaga, ki se je nahajalo v vagonih. Obenem z Makensonom je bil tudi aretiran bivši nemški bucareški guvergnator general Knick.

Wilson v Parizu.

PARIZ, 17. dec. Predsednik Wilson se je s soprogom včeraj dopoldne odpeljal na izprehod v boulognski gozd in potem vse do Versaillesa. Možica, ki ga je spoznala, ga je živahno pozdravljala. Popoldne je bil gost mesta Pariza. Predsednik francoske republike Poincaré ga je spremljal iz hotela Murat v »Hotel de Ville«, kjer ga je pozdravilo mestno zastopstvo. Wilson je odgovoril, omenjajoč krivico prvotiteljev vojne in poudarjajoč, da široki ocean ni mogel ovirati Amerike, da ne bi prišlo do pomoči opustošeni Francoski. Amerika je stopila v vojno, ker je vedela, kako silno so bila kršena načela pravice. Zaključil je, izrazujoč svoje veselje na enakosti mišljenja in idealov med francoskim in ameriškim narodom. Po nato sledečem lunchu so izročili Wilsonu zlato spominsko svetinjo, gospe Wilsonovi pa zlato zaponko z briljanti. Na burno zahtevo neštete občinstva, sta Wilson in Pershing morala priti na balkon in lina je množica priredila viharne ovacije. Nato se je Wilson vrnil v hotel Murat. Kmalu potem pa se je odpeljal v vojno ministrstvo, kjer je posetil Clemenceauja. Pogovor je trajal deset minut. Na ulici so množice predsednika pozdravljale kar najprisrčneje.

Lloyd George na Francoskem.

LONDON, 18. dec. Reuterjev urad poroča, da ministrski predsednik Lloyd George upa, da bo mogel oditi za nekoliko dni na počitnice v južno Francijo. Najbrže odpotuje v Pariz proti koncu tega tedna. V Parizu se najbrž snide s predsednikom Wilsonom. Wilsonovi načrti še niso natančno znani in se še ne ve, koliko časa se namerava muditi v opustošenih krajih. Verjetno je, da se bodo mirovne razprave mogle pričeti šele tik pred novim letom.

Italijansko zastopstvo na mirovni konferenci.

RIM, 16. dec. »Tribuna« poroča, da bodo Italijo zastopali na mirovni konferenci ministri Orlando, Sonnino, Nitti in Bissolati ter general Diaz in admiral Thaon de Revel.

Odpotovanje Orlando in Sonnina v Pariz.

RIJA, 18. dec. Napolj sta se s posebnim vlakom odpeljala ministrski predsednik Orlando in minister zunanjih stvari Sonnino s prestolonaslednikom v Torino, kjer se snideta s kraljem, katerega bosta spremljala v Pariz.

Novi portugalski predsednik.

LIZBONA, 17. dec. Admiral Conto i Castro je bil izvoljen s 137 glasovi za predsednika portugalske republike.

Še dve tri milanskemu „Corrieru“.

V članku „Čudni pojavi v Italijanskem časopisju“, kjer smo nekoliko osvetlili očitjanja v milanskem „Corrieru“ na naslov entente zbog pretvezne nevalečnosti in izneverjenja načelu narodne samoodločbe od strani Čehov in Francozov na škodo Nemcev — naj dodamo danes še par pripomb.

Menda se ne motimo, ako menimo, da mora vsakega prijatelja velike stvari, za katero se bori entente, osupniti dejstvo, da se eno najodličnejših glasil ene ententnih držav v hipu, ki naj jim prinese sadu za njihove ogromne žrtve, zaleta v hrbet zaveznikom in jemlje v zaščito koristi skupnega sovražnika! Če dejstvo samo osuplja. Vrhu tega pa so očitjanja tudi stvarno neupravičena, kakor smo dokazali v gori omenjenem članku.

Glede zopetnega priključenja Alzacije in Lorene k Franciji pa nam sili v pero še naslednje vprašanje. Kakor ves ostali svet, je dobro vedel tudi „Corriere“, da je bila glavni vzrok, radi katerega je Francija vstopila v to svetovno vojno, ravno zopetna pridobitev teh dveh, v francosko-nemški vojni ugrabljenih in dežela — je milansko glasilo vedelo, da je zopetno priključenje k Franciji najpristranejša stvar vsega francoskega naroda. Je zahteva vseh francoskih src. Vsehi! V tem pogledu ni na Francoskem nikakih strank — je le ena in edina volja vsega naroda. To je vedel ves svet od početka vojne in vedel je tudi milanski „Corriere“. Če pa mu je njegovo naziranje in uverjenje govorilo drugače, če je sodil, da ta zahteva Francije in francoskega naroda ni v soglasju z idejami in načeli, ki jih je proglasil Wilson in za katero se je borila entente in Italija, njo, in ki si jih je osvojil ves civilizirani svet — ali ni bilo „Corriere“ kot resnemu in uglednemu listu v dolžnost, da bi bil odkrito govoril: s tem ne soglašam in ne bi mogel priletniti, da se Italija pridruži borbi za francosko zahtevu, ki ni v soglasju z narodnostnim načelom! Tako bi bil moral govoriti „Corriere“, če mu je lastno naziranje — sveta stvar! V resnici pa nismo nikdar nič čuli, da bi se bil „Corriere“ kdaj izjavil v tem smislu proti zopetnemu priključenju Alzacije in Lorene k Franciji! Nikdar — do teh zadnjih dni! Zato vzbuja njegov sedanj, vsakogar osupljajoč nastop razne in čudne misli in odpira ugibanja najširše polje.

Tudi glede očitjanja na naslov Čehov, kakor da hočejo nasilno priključiti par milijonov Nemcev k svoji češko-slovaški državi, s čimer naj bi bilo kršeno načelo samoodločbe, nam je v peresu še ena ugotovitev — porazna ravno za „Corriere“. V prejšnjem svojem članku smo že izjavili svoje uverjenje, da si češki Nemci sami dvakrat dobro premislijo, preden održejo svojo usodo od ozemlja države Češke. Imeli smo v mislih velike gospodarske koristi, za katere ne morejo najti češki Nemci nadomestila nikjer drugje. K temu pa si pridružuje še en moment velike pomembnosti in narodno in politične naravi: dejstvo, da Čehi sami odločijo Nemcem odločitev za vztrajanje pri češki državi s slovenskimi izjavami, da so pripravljeno dati Nemcem vsa jamstva za popolno, narodno svobodo in neoviran narodni razvoj: popolno in neomejeno narodno avtonomijo!!

Kaj pravi „Corriere“ k temu? Odgovor, če bi ga hotel dati, bi mu delal gotovo neznanske preglavice. Ali eno naj veruje: kdaj že bi bilo razmerje med nami in Italijani v teh kratkih drugačno, nego je bilo, na žalost, vedno, da so nam tukajšnji Italijani, kot (po velikem delu po zaslugi avstrijskih režimov) gospodovna narodnost hoteli nuditi taka jamstva po narodnostnem načelu, kakor jih nudijo Čehi češkim Nemcem!

Jugoslovanska država in Nemška Avstrija.

Te dni je priobčila graška „Tagespost“ naslednji članek iz hrvatskih krogov:

Jugoslovanska edinstvena država bo v malo dneh izvršeno dejstvo. S tem morajo računati v Nemški Avstriji. Ozemlje Slovencev, Hrvatov in Srbov bo tvorilo enotno državo, pri čemer se seveda vprašanje meja prepušča odločitvam mirovnega kongresa, dočim bo uredba notranje ustave stvar konstituante, ki se skliče takoj po mirovnem kongresu. Tudi vladna oblika enotne države SHS se more že danes snatrati kot določena: bo monarhiška pod hišo Karagjorgjevičev, a začasno bo srbski presto-

lonaslednik Aleksander regent skupne države. Samoočebni umevno je seveda, da tudi o tem vprašanju odloči končno veljavno konstituanta, a ni težko vedeti že v naprej, kaka bo ta odločitev. Res je sicer, da ni možno oporekati, da je danes neko republikansko gibanje, ali tisti elementi, ki so se danes postavili na čelo republikanskemu gibanju, so tako diskreditirali stvar, da celo prepričani republikanci izjavljajo, da so ob danih okoliščinah za monarhijo!

Dinastija v Srbiji ni bila pravzaprav nikoli vladarska hiša, ampak predstavljala rodbino, v kateri se mesto predsednika demokratične države podeduje. V Srbiji vlada ljudstvo po svojih zastopnikih v najrazsežnejšem smislu. Ob takih okoliščinah je težko pričakovati od Srbov, da bi ostavili svojo dinastijo, ki jim ni ničlej na poti. Hrvatje in Slovenci pa ne morejo slednjič nič imeti proti taki dinastiji, ki jim jamči popolno svobodo. Pač pa so se v republikanskem taboru sešli — reakcionarci: nekdanji tajni svetniki, dvorni svetniki, dostojanstveniki, brezbarvni, ali stremaški uradniki, del klerikalcev, Frankova stranka, ki je vedno propovedovala, da je z usodo Habsburžanov nerazdružljivo spojena tudi usoda hrvaškega naroda, del Starčevićeve stranke, visoke vojaške osebe, in seljaška stranka, ki jo nje voditelj Radić zavaja — isti Radić, ki je še pred kratkim v govorih in brošurah razglašal, da bi bil brez Habsburžanov hrvaški narod izgubljen. Dobro je, da vedo v Nemški Avstriji, kdo so v Hrvatski „republikanci“!

Težavnejše vprašanje je, kako se enotna država uredi na znotraj. Tudi o tem so mnenja razdeljena, četudi največji del časopisja odločno zastopa stališče, da mora biti država tudi notranje enotno urejena, pri čemer se morejo upoštevati posebne potrebe posrednih ozemelj v okvirju avtonomnih uprav. Toda tudi o teh vprašanjih bo odločala konstituanta. Nemško-avstrijska država bo sosednja jugoslovanske države in naj ne pozablja, da morejo sosedske razmere postati dobre le tedaj, če se nemška država ne bo vmešavala v notranja vprašanja nastajajoče države SHS.

Res je sicer, da med Nemško Avstrijo in Jugoslovani obstoje velika nasprotstva. Ali teh nasprotstev ni možno poravnati s polemikami. Tudi rešitev teh problemov treba prepustiti mirovnemu kongresu. Gotovo je zgrešeno, če nemško-avstrijski listi menijo, da s tem, da se lejo razdore med Hrvatje, Slovence in Srbe, moreto kakorsikoli koristiti sami sebi, ali drugim. Hrvatje, Srbi in Slovenci že poravnajo svoje stvari med seboj. Način pa, kakor se posamezni dunajski listi danes bavijo z jugoslovanskimi stvarmi, more le večati neznanje do Nemcev in dovesti do nasprotja, ki je bo končno nemško-avstrijska država najtežje občutila. Nemci Avstrije naj ne verujejo tistim, ki pod masko republikanstva širijo kriva mnenja o Hrvatski.

Koroška Slovenija.

Ako pogledamo Koroško na zemljevidu, se nam vidi kot nagubana vreča, ki je nekako na sredini zategnjena. In nekako ta črta deli Koroško v dva dela, in sicer tudi po običajnem imenovanju: v Zgornjo in Spodnjo Koroško.

To bi se utegnulo tolnačiti tako, da je med Spodnjo in Zgornjo Koroško kakšna stroga meja. Take stroge meje pa ni: mogoče jo je le približno označiti. Profesor dr. M. Potočnik označuje v svoji knjigi kot črto ločnico beljaški poljedevnik, ki je pa le delna, a v narodno-gospodarskem oziru brez pomena. Narod je gotovo ne pozna.

Mogli bi primerjati Koroško tudi nepravilni in nazobčani elipsi, v kateri sta v razmerno majhni razdalji dve gorišči: Celovec in Beljak, največji in glavni mesti na Koroškem.

Delitev Koroške v Zgornjo in Spodnjo Koroško je zato zanimiva, ker se s tem označenjem ne misli, kakor bi se zdelo na prvi hip, Južna in Severna Koroška, temveč je razumeti v Spodnji Koroški vzhodni del, ki teži proti Štajerski, tj. do Spodnjega Dravograda, in v Zgornji Koroški oni večinoma visokogorski del, tj. do Gornjega Dravograda, ki se naslanja na Tirolsko in Salcburško. In skoro na skrajnem koncu vsakega teh delov ležita v lepi simetriji: Celovec kot glavni kraj Spodnje na nje zahodnem koncu in Beljak kot glavni kraj Zgornje Koroške na nje vzhodnem koncu.

K Zgornji Koroški spada torej gorenja Dravska dolina s svojimi pritoki, ki prihajajo izpod

jedenkov Visokih Tur, z Dravsko vzporedna dolina Žiljska (Zgornja in Spodnja) in z njo Kanalska in Rabeljka. Spodnja Koroška pa obsega doleno Dravsko dolino z Gornjim Rožem, katerega glavni kraj je Rožalec ob Dravi, in Spodnjim Rožem, čegar glavni kraj so Borovlje, in ostali del Dravske doline pod Velikovecem in nad Pliberkom, ki jo nazivljajo Podjunska dolina. K Spodnji Koroški pa spada tudi porečje dravskega pritoka reke Gline nad starodavnim St. Vid, — in porečje skoro čisto vzporedno z Glino tekoče reke Krke, ki tvori ravno tako koleno, nad katerim leže severno Breže, in končno Labudska dolina na skrajnem vzhodnem koncu med Sinto (Svinško) planino in Korico, mejejo na slovenski Spod. Štajer.

Rekli smo že, da se nam vidi Koroška kot lepo zaokrožena celota, katero pa je mogoče deliti, upoštevajoč pri tem kolikor mogoče tudi jezikovno in narodnostno mejo. Koroška je pa tudi sicer v gospodarskem oziru lepo zaokrožena, zlasti tudi oba dela: Spodnja in Zgornja Koroška, ki ste zopet dve bolj ali manj samostojni gospodarski — če ne že zenljepšni celoti zase. Za Spodnjo Koroško tvori gospodarsko središče Celovec, kakor ga tvori za Zgornjo Koroško Beljak. Koroška ima pravzaprav dve glavni deželni mesti, ki ste obenem tudi krasni križišči železnic. In pravična usoda je menda hotela, da te dve mesti ležite tako, da morate pripaati, ako se Koroška deli, — h Koroški Sloveniji, in sicer Celovec kot središče redvsem za porečje reke Gline in reke Krke ter okolico Vrbskega jezera, Spodnji Rož in Podjunske doline, Beljak pa kot središče, ali bolje rečeno, glavni kraj za Žiljsko in Kanalsko s potranskimi dolinami, Zgornji Rož in okolico Osojskega jezera. Labudska dolina in dolina Meže na Spodnjem Koroškem težite proti Spodnjemu Dravogradu, proti Slovenjemu Gradcu in Mariboru. In kakor ima Zgornja Dravska dolina, naslanjajoča se na Tirolsko in Salcburško, svoje posebno središče v Spitalu, ki bi ostalo v slučaju delitve Nemški Zgoraji Koroški kot glavni kraj — tako ima Labudska dolina tam ob meji štajerski svoje posebno gospodarsko središče v — Vošperku. Torej na vseh straneh ne le krasna simetrija, nego tudi posebne gospodarske zaokrožene celote.

In ravno zato, ker obstoja ta Koroška iz teh bolj ali manj individualnih, gospodarsko ločenih ali samostojnih delov, — je, — kar smo hoteli dokazati, — tudi deljiva.

Beljak je vletjal že v bivši Avstriji kot središče za leso industrijo, kajti od Beljaka vodi neposredno železniška proga skozi dolino Žilice in dalje skozi Kanalsko dolino v Portebu in na Laško. Les, ki se je izvažal iz Koroške po tej progi, je slavno znan kot prvovrsten. — kvaliteta Carinzia je najboljša in slovi poleg Kranj-

V Beljaku se križa tudi Turška železnica, ki se odcepi onstran Karavanškega predora pri Podrožici in teče dalje nad Gornjim Rožem in mimo Baškega jezera tja do Beljaka in od tod dalje skozi Dravsko dolino čez Spital na Gorenjo Belo v Belški dolini (Mölkthal) proti Malnicam v Turški predor. Iz Beljaka pa vodi tudi tap roga (do Möllbrücke skupno s prvo) na Francensfeste v Tirole in proge mimo Osojskega jezera proti St. Vidu, kjer se stne s progo, ki drži od Podrožice skozi Spodnji Rož na Celovec in dalje čez St. Vid proti Dunaju. Z ozirom na to, da je Karavanški predor zvezan skozi Spodnji Rož s Celovcem in St. Vidom ter dalje z Dunajem, je proga od Beljaka do St. Vida, postranskega pomena za nas Slovence, ker je namreč Beljak sam zvezan s Celovcem po progi, vodeči ob severnem bregu Vrbskega jezera.

V slučaju pa, da se priklopi slovenskemu ozemlju tudi mesto St. Vid ob Glini in tista rodovinska terasa gori do Brež, pa igra vsekakor železnica skozi Glinjsko dolino med St. Vidom in Beljakom prevažno ulogo. St. Vid postane potem za nas važno križišče železniških prog in bo treba to progo spraviti v slovensko ozemlje. Potem seveda ne bi šla meja čez Osojske Ture, temveč po gorovju ob severni strani doline Gline, ter bi pripadel s to dolino v slovensko posest tudi jako važni industrijski kraj Trg

(Kirchen). Priklonitev št. Vida brez glinške in torej brez proge tja do Osojskega je bi bil politično-gospodarski nesmisel. Omenjamo še posebej ono znamenito, ki veže Maribor s Tirolsko preko Celovca in Beljaka, je razvidno, kako bogato je območje ozemlje Koroške Slovenije, z najznanejšimi avstrijskimi železnicami, a obenem je tudi tako jasno kakor beli dan, da bi bila Koroška Slovenija brez Beljaka in Celovca —

Iz jugoslovanskega sveta.

Dr. Evgen Lampe umrl. Ponedelkovo »Slovenec« Danes, dne 16. decembra 1918 ob 6 uri 35 minut je umrl stolni kanonik monsignor dr. Evgen Lampe. Ralni dr. Evgen Lampe je bil rojen 13. nov. l. v Metliki. Studiral je v Ljubljani in je bil posvečen 1897. v mašnika. Dr. Evgen Lampe je bil zelo namožen mož. Ko je pastiral nekaj časa na deželi, je bil imenovan v Ljubljano kot prefekt v semenišče, kjer se popolnoma posvetil politiki in se je obenem pripravil na doktorat sv. pisma, izkušnje zanj je položil na vseh vseh učiliščih. Ko je umrl njegov stric kanonik dr. Jakob Lampe, je odločil glavno uredništvo »Slovenca« in »Dom in Svet« je pa prevzel dr. Evgen Lampe. Doktor mu ni bilo poverjeno mesto deželnega odbora v bivšem kranjskem deželnem odboru. Ralni dr. Evgen Lampe je bil neumorno pridni delavec. Bil je učitelj dr. Krekov v semenišču in je prepoznal skoraj celo slovo. Zadnja leta je njegova politika pod vplivom dr. Strojca zašla na stran-pota; škoda njegovega velikega talenta! — Rahlega zdravlja je bil vedno. R. I. P.

iz sodne službe. Imenovana sta začasno: V Mariboru: pravilni kaznišnice Julij Fischer za vodjo kaznišnice. Poslato: okrajni sodnik Rudolf Potočnik za vodjo okrajnega sodišča. Dodeljeni, odnosno prestavljeni so začasno: višja deželna sodna svetnika v p. Anton Levec, Aleksander Ravnihar oba v Gradcu, dež. sodni svetnik, Hinko Stepančič v Gorici, dr. Franc Petter v Višnji in Jakob Antloga v Logatcu, dalje okrajni sodnik v Diego Ziegler k sodišču v Mariboru; okrajni sodnik v Vrančič v Ilirski Bistrici in sodnika dr. Gašper Kovič ter dr. Vladimir Orel, oba v Trstu, k dež. sodni v Ljubljani; sodnik Kajetan Premereš in Ljubljani k okrajnemu sodišču v Logatcu in sodnik dr. Ivan Križnik v Ljubljani k okrajnemu sodišču v Višnji gori s poslom, da prevzame na ond časno vodstvo okrajnega sodišča. Sodniki in sodni predstojniki Ivan Vrančič v Ljubljani, dr. Fran Goršič v Kamniku in dr. Milan Gerk v Velikih Laščah so imenovani za deželne sodne svetnike preko sistemiziranega stanja na svojih sedanjih uradnih mestih s pridržkom, da se njihov vrstni red v. čimovnem razredu določi pozneje. Odvetnik dr. Ziga Anušek v Trstu je imenovan začasno za okrajnega sodnika brez določenega službenega mesta s pridržkom, da se njegov vrstni red v. čimovnem razredu določi pozneje. Jurij Kristof, dež. sodnemu svetniku v Železniški, se podeli naslov in značaj višjega dež. sodnega svetnika.

Maribor se nam poroča 19. t. m.: Danes poročajo, da se zborovalo tukaj 2000 železničarjev vseh kategorij. Odbor s avtoriteto je predložil železničarjem, tekom ljubljanskih p. goja, sklenjene dogovore, na bisveno razlikujejo od pogojev, stavljenih po generalu Maštru. Dogovori se glase nastopno: 1. Načelno in druga vodilna mesta, dostoj po vredbi generalnega ravatelja južno železnice, zasledena po Sloveniji, ostanejo provizorno zasledena. Ljubljanska vlada si bo tuje pravice zahtevali od generalnega ravatelja južno železnice, da imenuje na vodilna mesta provizorne meščence v smislu njenih predlogov. 2. Za vsa področja mesta si pridržuje jugoslovanska vlada pravico, ostanejo provizorno zasledena kakor doslej, ali da se razporejo nanjo uslužbeni, ki jih bo predlagala sama. Jugoslovanska vlada zahteva, da vsi uslužbeni in delavci južno železnice, ki so povrnejo zopet na delo, preidejo jugoslovanskemu zastopniku južno železnice, ki bo vladno zastopnik za dobo svoje zaposlenosti tej državi. 3. Glede delavnic v Mariboru si pridržuje vlada s ozirom na vodstvo in obrat v sporazumu z generalnim ravnatelstvom juž. železnice svoje odločilne pravice. 4. Po povratu delavcev k delu se zaradi tega ne sme postopati proti nikomur. Pač pa bodo k zavrženju vsi oni, ki so nakrivili kako dejanje sabotaže (obnega poškodovanja), zavajanja k sabotaži ali njevo pospeševanja. 6. Ravnajo se zaupniki delavcev v Ljubljani, ki imajo nalogo, da čuvajo materialne stvari delavstva. Med čitanjem teh točk so se slišali protestni klici proti zapirganju. Zaupniki so si zahtevali v svojo zgovornostjo, da so odstranili pomilostilne železničarjev proti zapirganju. Pojasnili so dejstvo, da ta službeni prisega nima za nje nikake obaveze do Jugoslavije, temveč da se tiče prisega samo zbiranja pri južni železnici. Pr. glasovanju so naposled sprejeli gorji dogovor, prav tako tudi predlog zaupnikov, da prično jutri zjutraj ob sedmih zopet delati.

Dilaški in ljudskošolski naraščal telovadnih organizacij. Poverjenik za uk in bogocastje, gospod profesor dr. K. Verstovšek, je sklical v četrtek, dne 12. t. m. posvetovalno gleda udeležbe dilaški in ljudskošolske mladine telovadnih organizacij. Za Zvezo Orlov sta bila izbrana brata A. Komljanec in Jos. Pirc, za Sokolsko zvezo hr. dr. Oražem, Drenik in Kajzel, za poverništvo pa uk in bogocastje gg. dr. Verstovšek, dr. Opeka in dr. Poljanec, za poverništvo za socialno oskrbo gosp. dr. Erjavec. Gospod poverjenik dr. Verstovšek je udarjal kulturnovzgojni pomen telovadnih organizacij naj v mladini vcepljajo smisel za red in disciplino in odvajajo od pohajkovanja in podivjanosti, želel je le, da bi se izognili medsebojnemu prepričanju v šoli, ker bi tem trpel solski pouk. Organizaciji naj skupno iščeta v dosegu teh ciljev. Zastopnik Zveze Orlov brat A. Pirc je v svoji izjavi poudarjal, da boče Zveza Or-

lov vzgojiti mladino telesno, krepko in verskonavno močno, ker pa dosedanja šola tega namena ne dosega, ne more prepustiti mladine izključno šolski vzgoji. Končno zahteva, da glede udeležbe pri naraščanju odločujejo v prvi vrsti starši. Zastopnik Sokolske Zveze brat dr. Oražem je poudarjal vpliv telovadbe na značaj, zahteval svobodo za organizacije in prosto odločitev po starših. Zastopnik poverništva za socialno skrb je navajal pomisleke proti udeležbi v šolskovzgojnega stališča, ker se mladina navaja že zgodaj k političnemu fanatizmu, medsebojnemu sovraštvu v šoli, kazal je na njeno potrebo, da se telovadba v ljudskih šolah spooldni in učitelstvu da prilika za večjo izobrazbo v telovadbi. Končno je nasvetoval združitev naraščala obeh organizacij. Gospod profesor Poljanec je podal nekaj praktičnih nasvetov za razrešitev vprašanja: ker je združitev obeh organizacij vsled načelnih nasprotij nemogoča, naj se dovoli naraščal obema organizacijama, ki naj preskrbita naraščanju dobrih voditeljev, za nadzorstvo pri telovadbi naj se pristegnejo učitelji. — Končno se je sprejel sklep: a) naraščal je dovoljen obema organizacijama, odločitev se pripušča staršem; b) obe zvezi naj preskrbita naraščanju dobre vaditelje; c) učitelstvo vsaj v šoli omesti vsako agitacijo; d) uporaba šolskih telovadnic naj se določi enakomerno obema organizacijama; e) podrobnosti dogovorita obe Zvezi.

Izjava. Jugoslovanski častniški zbor II. vojnega okrožja v Ljubljani v svesti si svoje odgovornosti narodu in armadi je sklenil, da se preidejo v sporazumu s poverjenikom za Narodno obrambo in poveljstvom II. vojnega okrožja vsi slučajji, v katerih so se častniki naše armade pregrešili zoper jugoslovansko ljudstvo bodisi, da so ga samopasno zatajili ali namenoma zatajili, bodisi, da so iz nebičnih namenov preko vojaških predpisov ali proti mednarodnemu pravu zaktivirali na n. čem ljudstvu zedinjene Jugoslavije dejanja umora, ropu, ali kakršnegakoli že nasilstva in samovoljne krivice. V ta namen se je sestavilo posebno častniško sodišče, ki uživa zaupanje vsega častniškega zbora. Temu sodišču je treba predložiti čim prej na naslov II. vojnega okrožja v Ljubljani obtožbe in dokazilni material na vse zgoraj navedene slučaje, toda ne anonimno, temveč s polnim imenom ter naslovom. Jugoslovani ki častniški zbor smatra v teh resnih časih, v katerih se danes nahaja naša domovina, za neobhodno potrebno, da se vsi častniki — duhom in s. čem posvete službi obrambe jugoslovanske domovine. Ker je namen, ki so ga zasledovali naši dosedanjí sestanki, dožeti, omistimo zanj vse sestanke in zborovanja. — V Ljubljani, dne 10. decembra 1918. — Jugoslovanski častniški zbor II. vojnega okrožja v Ljubljani.

Ogrski Slovenci proti Madžarom. 14. t. m. je poslalo zastopstvo ogrskih Slovencev na kraljevo jugoslovansko vlado v Beogradu naslednje prošnje, ki jo preločujemo tudi slovenski javnosti, da ista izve o našem gibanju proti madžarskemu proststvu in nasilnost. Prošnje so podpisali ugledni možje, katerih imen pa ne moremo objaviti, da preprečimo njihovo zatiranje od strani Madžarov. Prošimo in želimo, da bi čete entente prej ko mogoče zasedle tam našo zemljo in odrešile bedno ljudstvo. — Prošnja slove: Visoki kraljevi jugoslovanski vladi v Beogradu. Ker je sedanja madžarska vlada na krivico našin vse moštvo slovenskih okrajev od 18. leta zopet obrala in odvedla v svoje vojašnice, zato podpisani Slovenci pod bivšo madžarsko kruno vdano prosimo visoko jugoslovansko kraljevo vlado v Beogradu, da blagovoli posredovati skupno s francoskim vojnim vodstvom v Budimpešti pri sedanjih ogrski vladi, da naj nam pošlje vse naše ljudi domov, in sicer vse, ki so iz okrajev Pobata, Dolinalendava in Gethard. Prebivalci teh okrajev so Slovenci, do katerih si pa po Wilsonovih načelih madžarska vlada ne more nobenih pravic delati. Tudi prošnje tem potom visoko kraljevo vlado, da blagovoli odrediti čimprejšnjo okupacijo tukajšnjega ozemlja po jugoslovanskih četah, ki bi tako preprečile madžarski vladi sedanja grozna zatiranja slovenskega naroda, ki je moral v zadnjih časih postati žrtev madžarskih vislic. Zaupajoč na blagohotno takojšnjo pomoč visoke jugoslovanske kraljeve vlade do tega skrajno izmučenega bratskega svojega naroda, izražamo za hvalečnost našo najvdanejšo pokorščino visoki jugoslovanski kraljevi vladi. — Zala županija, okraj Dolinalendava.

Aprovizacijske stvari.

Zmrzjena govedina.

Prihodna prodaja zmrzljene govedine se bo vršila v soboto, 21. t. m., in v nedeljo, 22. t. m. Mesarji se pozivljajo, da se zglase v skladišču v ul. Toro št. 10 v svrhu dobave mesa.

Prodaja kuriva.

Sladko oglje na rdečo izkaznice, 10 kg. po 80 vinarjev. Prodaja 19. decembra.

Novo mesto: 201—310 (33) Squero nuovo 15. — Nova mitnica: 721—1020 (32) Toro šte. 14. — Stara mitnica: 4281—4480 (31) Madonna 8. — Sv. Jakob: 1781—1880 (23) Trg Sansovino 2; 1881—2280 (23) V. Bramante 12. — Kolonja: 81—280 (13) Colonia 2. — Rojan: 611—730 (17) Mirti 17. — Kladin: 311—490 (20) Farneto 46.

Domače vesti.

Umrl je v najlpeši dobi let, po kratki bolezni gospod Franc Zagar, veleposesnik in lesotrzec v Markovcu. Užaloščenim rodbinam Zagar, Mihelič, Kobi, Skaberne naše najgloblje sožalje!

† **Ljubomir Čehovin.** Potrtost in žalost je prešinila vse, ki so poznali pokojnika, ko smo čitali v nedeljski »Edinosti« vest o njegovi smrti, posebno ker je prišla tako nepričakovano. Hudo užaloščeni so posebno prijatelji, katerim je bil vedno ml in drag prijatelj. Pokojni Ljubomir je bil blaga duša, veselil se je pre dvema mesecema, ko je bil zadnjič na dopustu in delal račune, kako bo v kratkem prišel domov in zopet odprl svojo brivsko delavnico. Ali prišlo je drugače. Skozi cela štiri leta si je znal pomagati, da ni postal žrtev nenasičnih nemških idealov, a ko je prišel dan, katerega je tako nestrno pričakoval, da pride zopet domov; na potovanju z Dunaja v Trst si je nalezol bolezen, ki je napravila

konec njegovemu mlademu, uspolnemu življenju 12. t. m. v rojanski vojaški bolnici, šele v 26 letu starosti. Naš Ljubo je bil posebno priljubljen pri Sv. Jakobu. Sodeloval je pri vseh narodnih društvih. Kar je bilo slovenskega, je ljubil iz globočine srca. — Dragi naš Ljubomir! Ni Te več med nami! Odšel si prehitro tja, odkoder ni več vrnitve! Sojavi mirno in naj Ti bo lahka zemlja!

— Mi Ti pa hočemo ohraniti tujan spomin. Težko prizadetim staršem naše najiskrenejšje sožalje. — R. de K.

Novi predloži za potovanje po zasledenem ozemlju. Uradno se razglasa: Da se olajša izvršitev dolob o potovanju, se je ukrenilo naslednje: 1. Vse osebe, ki prebivajo ali so pristojne v deželnih glavarstvih tržaškem ali istrskem in v sodnih okrajih sežanskem, komenskem, ajdovskem, gradiškem, trškiškem, červinjskem, postojuskem, ilirskobistriškem, senožskem, vipavskem, logaškem in drugih krajih, zasledenih po četah 3. armade smejo svobodno potovati po železnicah, morju in navadnih potih s kakršnimkoli prevoznimi sredstvi, samo ne z avtomobili, če imajo izkaznico s fotografijo: prehodnico za tuzemstvo (passaporto per l'interno), ali tudi izkazila bivše vlade, dokler se ne nadomeste z drugimi. Ostane pa v veljavi, da je treba prositi dovoljenja za začasno bivanje ob prihodu v namenjeni kraj, če se namerava prenočiti, in sicer: če se pride po železnici, pri postajnem poveljstvu; če se pride s parnikom, pri vojaškem pristajniškem poveljstvu; če se pride po navadni poti, pri štacijskem (Comando di Presidio), etapnem in karabinjerskem poveljstvu. 2. Vsi tisti, ki se jim je treba voziti z avtomobili, ki nameravajo potovati preko stare meje kraljestva, po suhem ali po morju, kakor tudi oni, ki žele potovati v Pulo ali Reko, morajo vložiti primerne prošnje na poveljstvo kr. karabinjerjev 3. armade, oddelek za potne liste, da dobe potni list (salvacondotto) ali posebno dovoljenje (permesso speciale) kakor naj pač velja za več ali manj kot 15 dni. 3. Za potovanje v ozemlje deželnega glavarstva koroškega, ki ne spada v področje 3. armade (mesto Gorica in soška dolina) izdajajo vsa karabinjerska poveljstva, katerim poveljuje častnik, posebna dovoljenja za dobo ne nad 15 dni.

Oddaja služb v državi SHS. Z ozirom na članek v »Edinosti« z dne 14. t. m., št. 341, pod naslovom: »Pazite pri oddaji služb!« budi omenjeno sledeče: Takoj po razpadu avstro-ogrsk države je začelo tu v zapadni Istri pravo »preseljevanje« uradnikov in vobče nastavlencev. V prvi vrsti so začeli zapuščati svoja mesta Nemci, a za njimi je odšlo tudi nekaj grešnih Slovencev in Hrvatov, ki so jim postala tla prevročja. Črno vest so imeli ti ljudje in zato so bežali. Pregrešili so se proti svojemu narodu s tem, da so ga zaničevali in pomagali tlačiti. Sramovali so se govoriti svoj materin jezik in zadrževali so od tužnega istrskega naroda, da govori z njimi v tujem jeziku. Poznam uradnika, ki ni hotel, ne vem iz kakšnega vzroka, govoriti z menoj (tovarišem) drugače, kot nemški ali pa italijanski. Seveda danes je »velik« Jugoslovani in pravi, da ho v kratkem odpotoval v svojo domovino. Vprašam le: Ima tak človek pravico do službe v državi SHS? Enako ali pa še slabše se je obnašalo orožništvo, ki je bilo pretežno slovenske narodnosti. Ti funkcionarji so pokazali že takoj ob začetku vojne največjo mrznjo proti vsemu, kar je bilo hrvatskega. Služba jim ni narekovala onega, kar so oni počeli. Doznan sem, da so bili nekateri orožniki, ki so službovali prej v teh okrajih, sprejeti v službo nekje v bližini Ljubljane. Nekoč so zaničevali in poniževali vse, kar je bilo slovenskega, sramovali se govoriti slovensko, a danes so že namesčeni v Jugoslaviji. Prav gotovo niso vredni take sreče! Morda so zaslužili dobra mesta s tem, da so s posebno vnetostjo preganjali one narodnjake, ki so svoledobno podpisali »Jugoslovansko deklaracijo«? In če odgovarja resnici to, da dobijo takšni ljudje kar tako na lahko v naši državi službo, potem pa ni nič čudnega, če pišejo italijanski časopisi iz kraljevine, da je Jugoslavija pribežališče »Avstrofilov«. — Porečan.

Otroci, ki so sodelovali pri igri »V kraljestvu palčkov«, naj pridejo danes ali jutri ob 3 popoldne na Acquedotto, št. 20.

Slovensko gledališče. Opozarjamo na nocojšnjo premijero K. Schönherrjeve komedije »ZEMLJA«. — V spomin in počaščenje I. Cankarja se uprizaro po božiču eni njegovih dramatičnih del.

Prodaja užigalce. Jutri, 20. t. m., se bodo prodajale v mestu užigalice italijanskega monopola po naslednjih cenah: voščence: škatljica po 30 voščenic 25 vin. (10 stot.), 70 voščenic 50 vin. (20 stot.), 110 voščenic 75 vin. (30 stot.), 50 voščenic 50 vin. (20 stot.); švedske: škatljica po 40 užigalce 25 vin. (10), dva zavojčka po 28 užigalce 75 vin. (30); žveplenice: štirje ovitki po 15 žveplenice 25 vin. (10), dva po 30 žveplenice 25 vin. (10), zavoj po 75 žveplenice 25 vin. (10), zavoj po 150 žveplenice 50 vin. (20), škatljica po 50 žveplenice 25 vin. (10), dva ovitka po 150 žveplenice K 125 (50). Užigalice se bodo dobivale v vseh tobakarnah. Več kot dve škatljici se ne dobite. Prodajo bo nadzorovala finančna straža. V spodnji okolici se bodo užigalice dobivale 21. t. m.

Mestna zastavljalnica. Danes, v četrtek, dopoldne se bodo prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene meseca avgusta leta 1918, na zastavne listke serije 143 in sicer od št. 52.801 do št. 53.500.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 19. t. m., ob pol osmih zvečer

ZEMLJA.

Komedija v treh dejanjih. — Spisal K. Schönherr. Poslovenil M. Skrbinašek. — Režiser M. Skrbinašek.

V nedežo, 22. t. m., pop. ob 3: »TUJI KRUH«, zvečer ob pol 8 »ZEMLJA«.

Predprodaja vstopnic med 9—12 in 3—6 pr gledališki blaginji.

Vrednost italijanske denarja v Svici. Dne 12. t. m. so veljali v Svici naslednji kurzi: Pariz 89.60 (90.—), London 23.25 (23.40), Berlin 55.— (56.20), Milan 75.50 (76.25), Amsterdam 207.— (208.—), Dunaj 30.75 (31.50), Stockholm 141.— (143.—), Kodaň 131.— (132.—), Petrograd 76.— (80.—), New York 4.88 (4.91), Madrid 97.75 (98.50). V Svici je torej 100 italijanskih lir vrednih 247.54 avstrijskih kron.

MALI OGLASI

Upraviška služba za robo-
redni posla, od odda, Naskov povi-
ma, odd. Edinosti. 2157

Prodajna črva za li baze, in-
topica (košot) hucno
dolgo 3 m, visoko 2 m. Ul. Moova
49, Edinosti. 3148

Iscem prišlo službo na dru-
žino z otroki, Dobra hrana
in 40 K mesečno. Lazzaretto vucchio
59, R. Petrovjak. 3149

Bingo (topica) za suknjo 3 tu pol
m, visoko 140 cm, se praka
za 200 kron. B. Lazzaretto 20, Jenko.
3142

Guguljena, velika panča in
mali za deklico se
proda. Ul. Pinova 14, II. 3143

Iscem deklo za kuhinjska dela.
Naskov povi inzer. odd.
Edinosti. 3142

Tamburice 100 gostilna Zajc.
Rocol 922. 391

Prodaste se dva moški novi
suknji. Ul. Gialla 71.
3144

Iscem v našem prazno igrovino
v blizini ul. Barriera ali
Cavana. Naskov na inzer. odd. Edi-
nosti. 3145

Fotograf Anton Jerkic posluje v
svojem ateljeju v Trstu
Via della Poste št. 10. 40

Urar sprejema popravila. Cene
zmerne, delo točno. Veljavni
ul. Tigor 3, IV. 3110

Kuroljem vrača vsake vrste.
Jahob Margon, Solita-
zijo 31. 3412

Razpis službe občinskega poslovanja - tajnika.

Razpisuje se služba občinskega tajnika-poslo-
vodje občine Rihemberk.

Prednost imajo oni prosilci, kateri so že o-
pravljali občinsko tajništvo.

Zahteva se znanje slovenskega in italijanskega
jezika v govoru in pisavi.

Ženske niso izključene.

Prošnje je vložiti ustno ali pismeno do 25.
t. m. na županstvo občine Rihemberk.

Plača po dogovoru.

Nastop službe s 1. januarjem 1919.

Županstvo Rihemberk, 16. decembra 1918.

Župan: Joža Pavlica.

Priporočljive trdke.

ROKAVICE IN MODNE POTREBŠČINE.

It. Venter & Comp. Corso 14. Modne potrebščine in iz-
delovanje rokavic. Čiščenje in popravila rokavic.
Cene zmerne. Postrežba točna.

TRGOVINA JESTIV.

Ivan Bidovec, Trst, ul. Campanile 13 (Trg Ponteroso). Ima v zalogi: čaj, sušeno konzervo, žemle, kisle
kumare, kocke za juho, Konjak, vermouth, marsala, ma-
linovec in več vrst mineralnih vod ter blago aprovizaci-
ske kopalnice. 414

MEHANIČNA DELAVNICA.

Odlikovana Ravnica Osvaldella, Via Media 26. Izde-
lovanje in poprava strojev in motorjev. Proračuni.

KNJIGOVESNICA.

Pietro Pippan, Trst, ulica Valdirivo 19. Artistična ve-
zava. Znamo kolektari lastnega izdelka. Vpisniki (registri)
posebnega sistema. 201

MAJOLIČNE PEČI IN STEDILNIKI.

M. Zeppar, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelova-
nja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

HOTEL CONTINENTAL

Trst, ul. San Nicolò št. 25 blizu Corsa). Prekočnice
za voake. Dvigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. (190)

PAPIR.

Velika zaloga papirja za ovitke, papirnatih vreč last-
ne tovarne. Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne.
Gastone Dollinar, Trst, Via dei Geisti 16. 256

DAMSKA KROJACNICA.

A. Rieger, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrst-
ne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne
obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene
zmerne. Postrežba točna. 337

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu

Ulica Caserma št. 11. Uradne ure od 9-1.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste,
srečke, tuje zlate in papirnatih novce in devize.

Daje predujme na vrednostne papirje in blago in
izvršuje vse v bančno stroko spadajoče transakcije.

Vloge na knjižice obrestuje 4 % netto.

Vloge na tekoči in žiro-račun najbolje po dogovoru.

Izborno belo Istrsko vino

se dobi v vsaki množini pri KUDOLFU
MALALANU na Opčinah šte. 386.

Konjak, rum, pelinkovec, razni likerji, peneča in dezertna vina

na drobno in na debelo po zmernih cenah se
dobivajo v znani trgovini

JAKOBA PERNAUC, v Trstu, ulica Acque 16.

Novo skladišče.

Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih
in pisanih srajc, platna, žepnih robcev,
: : moških nogavic itd. itd. : :

K. COENKEL, Trst, Corso šte. 28

: Cene zmerne. Postrežba točna. :
Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.

Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljub-
ljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.
Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spada-
dajoče posle.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči
račun

3% v lirah in kronah
po najkulantnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 14. —

Z globoko užalosteno dušo in srcem, potrtilim neizmerne brid-
kosti, naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je
naš preljubljeni soprog oz. oče, sin, brat in svak gospod

Franc Žagar

veleposestnik in industrijalec v Markovcu

v ponedeljek, po kratki in mučni bolezni, vdano v Gospodu pre-
minul.

Pogreb zemskih ostankov se bo vršil v sredo ob 3 pop. na
Rakeku.

TRST, 18. decembra 1918.

Zalujoci ostali.

Potrtega oca naznanjamo, da je naša predraga so-
proga onir. mali

Marija Malalan roj. Možan

po dolgi in mučni bolezni dne 17. t. m., ob 9 zvečer
inimo v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v četrtek, 19. t. m., ob 3 pop. iz
tuzne bolnišnice naravnost na pokopališče.

OPOLNE, 18. decembra 1918.

Peter Malalan, soprog. Jakovina Malalan, hčl.

ZAHVALA.

Za vse premnoge dokaze ganljivega
sočutja ob priliki nenadne izgube moje
soproge

Terezije Biček-Razbornikove

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ji iz-
kazali zadnjo čast, kakor tudi za sprem-
stvo pokojnice k večnemu počitku.

Posebna hvala visoko spoštovani gospe
Zinki dr. Rybačevi, Tržaški posojilnici in
hranilnici, g. Mahkoti in vsem pevcem za
ganljivo petje.

Zalujoci sourog,

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna če-
ška gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven
glavne pošte). Slovenska postrežba in slov. jedilni listi.

Umetno - Fotografski atelje

Trst, ulica del Rivo šte. 42 (prilijče) Trst

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razrede,
posnetke, notranost lokalov, porcelanaste plošče za
vsakovrstne spomenike. Posebnost: Povečanje vsake
fotografije. Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema
naročbe in jih izvršuje na domu, event. tudi zunaj me-
sta po najzmernejših cenah.

Novo pogrebno podjetje — Trst

Corso 47 (pri Trgu Piazza della Legna) Tel. 1402

Preskrbuje vsakovrstne pogrebe, prevoz mrličev na vse
kraje države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov,
krat iz kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah,
vancev, sveč itd. po zmernih cenah. Skladišča v lastnih
prostorih via della Tessa 31. — Brzjavi: Novo pogrebno
podjetje — Trst.

Josip Struckel

Trst, vrgal Marla Teresa-S. Caterina.

Novi dohodi, velika izbira volnenega
blaga za moške in ženske. — Blago za
suknje, žamet, barhent, svile in velika izbira

KOŽUHOVIN

ter raznih predmetov za okras oblek. Vse
po znižanih konkurenčnih cenah.